

**POWIATOWY PROGRAM PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2023-2027**

Spis treści:

Wstęp	3
Rozdział I. Podstawa prawna i programowa.....	4
Rozdział II. Cele programu	5
Rozdział III. Adresaci programu	6
Rozdział IV. Realizacja programu	7
Rozdział V. Cele programu, monitoring i ewaluacja.....	8
Rozdział VI. Źródła finansowania programu	9

Wstęp

Przemoc w rodzinie, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniem lub zaniechaniem naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie obejmuje zadania skierowane zarówno do ofiar jak i sprawców, a skuteczność działań zależy od kompleksowości udzielanego wsparcia.

Niniejszy program pomoże się przyczynić do ograniczenia zjawiska przemocy domowej w powiecie wołoskim poprzez oddziaływania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc. Sukcesem jest choćby jedna osoba, która ukończy program realizowany przez Powiatowy Program Pomocy Rodzinie w Wołowie, ponieważ za jednym sprawcą stoi rodzina- żona, partnerka, dzieci, a nawet rodzice.

Rozdział I. Podstawa prawna i programowa

Podstawą prawną programu jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.

Program psychologiczno- terapeutyczny jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie w Powiecie Wołowskim na lata 2021- 2025.

Rozdział II. Cele programu

Program został opracowany na podstawie wytycznych dotyczących opracowania i realizacji programu psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie dolnośląskim i stanowi wraz oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi istotną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wołowskiego. Program zakłada także współpracę pomiędzy instytucjami, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne w założeniu mają prowadzić do zmian wzorców zachowań i zakończenia przemocy. Uczestnictwo osób w programie powinno wpłynąć na zdolność do samokontroli tych osób oraz rozwinąć ich zdolności komunikacyjne, a także umiejętności rozwiązywania konfliktów bez zachowań agresywnych. Program zakłada, że przemoc to zachowanie nieakceptowane, którego nic nie usprawiedliwia.

Celem głównym programu psychologiczno-terapeutycznego jest utrwalenie przez sprawców przemocy domowej postaw i zachowań, które zostały przekazane im w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych. Cel ten zrealizowany będzie poprzez rozwój zachowań prospołecznych i umiejętności interpersonalnych, rozwój świadomości emocjonalnej, umiejętność zastąpienia zachowań przemocowych zachowaniami bez agresji.

Cele szczegółowe programu:

1. Pogłębianie wiedzy o przemocy domowej i jej skutkach oraz wpływie na członków rodziny.
2. Nabycie lub pogłębienie wiedzy na temat postaw rodzicielskich i metodach wychowawczych bez przemocy.
3. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów w rodzinie.
4. Edukacja o emocjach i sposobach ich wyrażania.
5. Wzmacnianie własnych zasobów i kompetencji.

Rozdział III. Adresaci programu, zasady naboru i warunki uczestnictwa

Odbiorcami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc domową, które zgłosiły się do wzięcia udziału osobiście, dobrowolnie bądź zostały skierowane przez instytucje i podmioty, m.in. ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, zespoły kuratorów sądowych. Warunkiem jest wcześniejsze ukończenie programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Zakwalifikowanie do programu powinno kończyć się podpisaniem kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje warunki i podpisze kontrakt. Uczestnikiem programu powinna być osoba, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt, w którym zawarte są zasady współdziałania, oraz rozpocznie spotkanie programowe.

Nabór następuje we współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Adresaci programu muszą wyrazić indywidualną zgodę na uczestnictwo. Do programu mogą się zgłaszać bezpośrednio uczestnicy programów korekcyjno-edukacyjnych. Przyjęcie uczestnika poprzedzone jest wstępnymi kwalifikacjami z działaniami diagnostycznymi, a sama diagnoza jest dokumentem pisemnym.

Diagnoza ma na celu rozpoznanie się w indywidualnej sytuacji uczestnika i sprawdza jakie są okoliczności skierowania do programu, czy uczestnik aktualnie stosuje przemoc domową, jak funkcjonuje w rodzinie i społeczeństwie, jakie ma doświadczenia z uzależnieniami, jak wygląda jego sytuacja zdrowotna (medyczna i terapeutyczna w zakresie zaburzeń psychicznych). Najważniejszą zasadą programu jest jego dobrowolność.

Rozdział IV. Realizacja programu

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie. Instytucjami współpracującymi są ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołowskiego, zespoły interdyscyplinarne, Sąd Rejonowy w Wołowie, Prokuratura Rejonowa w Wołowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. Program będzie prowadzony przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje oraz doświadczenie w pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.

Program może mieć charakter sesji indywidualnych lub grupowych. Realizacja programu jest oparta o harmonogram zajęć z określeniem miesięcy, w których będzie realizowany. Działania obejmują nie mniej niż 20 godzin zajęć grupowych i przynajmniej 1 godzinę zajęć indywidualnych dla każdego uczestnika. Obecność uczestników na zajęciach potwierdzona jest listami obecności.

Zajęcia grupowe mogą obejmować takie formy jak mini wykłady, pracę warsztatową, dyskusję, prace indywidualną, ćwiczenia interaktywne i symulacyjne.

Program może być realizowany przez jednego trenera, który zobowiązany jest do sprawozdawczości po przeprowadzonych zajęciach. W programie każdy uczestnik wypełni dwukrotnie ankietę ewaluacyjną, która zweryfikuje zmianę zachowań.

Rozdział V. Cele programu, monitoring i ewaluacja programu

Program zakłada realizację celów terapeutycznych, które mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, umiejętności samoregulacji i uruchomieniu zmian, które pozwolą na skuteczniejszą adaptację społeczną i najkorzystniejszy poziom funkcjonowania w życiu codziennym. Działania podlegać będą monitoringowi oraz ewaluacji. Sprawozdanie z realizacji programu będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym.

Monitoring będzie polegał głównie na sprawdzaniu obecności i aktywności uczestników, współpracy z instytucjami celem wymiany informacji o funkcjonowaniu uczestnika w środowisku rodzinnym i społecznym, kontaktem realizatorów z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc domową, po uzyskaniu zgody uczestnika.

Ewaluacja to proces, którego zadaniem jest ustalenie, w jaki sposób dany program osiągnął założone cele. Za każdym razem cykl programu będzie zakończony badaniem ewaluacyjnym uczestników, którzy wypełnią ankietę ewaluacyjną dotyczącą przebiegu i efektów oddziaływań.

W latach od 2021- 2023, do programu korekcyjno- edukacyjnego, który stanowi spójność z niniejszym programem terapeutyczno- profilaktycznym, przystąpiły łącznie 34 osoby, program ukończyło 18 osób. Z tych lat, do zachowań przemocowych powróciło 6 osób- tak wynika z monitoringu oddziaływań. Program psychologiczno- terapeutyczny będzie stanowił wsparcie dla osób, które ukończyły program korekcyjno- edukacyjny, aby wzmocnić zmiany i nabyte umiejętności.

Rozdział VI. Źródła finansowania programu

Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. W związku z tym realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel. Zakłada się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania.